

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregru . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:
prea. intregru 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrale pentru hiesoc-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre triluniulu IV (oct.—dec.) 1870.

Incependu-se cu 1. octomvre st. v. triluniulu IV (oct.—dec.) alu anului curinte, rogamu pre p. t. doritorii de a ave acestu diurnalu, se binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea pana la acestu terminu.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea triluniulu iulu—septemvre, voru binevoei a-si reinnoi, fara intardiare, abonamentele, er' pre acei DD. abonati, cari n'au respunsu inca pretiulu de prenumeratiune, i rogamu, se binevoiesca a-si rafu socotelele.

Pretiulu de prenumeratiune se pote vedei in fruntea foiei; remane si pre viitoriu acelu-a-si.

Ne rogamu a se scrie legibilu si precisu: numele, locuint'a, post'a ultima si post'a principale.

Administratiunea.

Bucuresci, 15/27 sept. 1870.

Societate academica romana, in siedintia sa de la 12 septemvre curentu n'a desbatutu budgetulu seu pre anulu 1871., precum ve insemnasem in relatiunea mea precedente, ca avea se lu desbata.

In acea siedintia eca ce s'a lucratu.

Fostii membrii actuali ai Societatii, cari d'in grave impregiunari au dimissionatu, anume: domnii Alexandru Hasden, Stefanu Gonata, Ionu Stragescu si Andreiu Mocioni, s'au alesu in unanimitate membrii onorari ai Societatii. S'au mai alesu membri onorari dlu Dr. I. S. Steenstrup, secretariu academiei de sciintie d'in Copenhag'a, si dlu Felipe Monlau, membru academiei spaniole d'in Madridu.

S'a decisu ca concursulu pentru traducerea oprei lui Iuliu Cesare „De bello Gallico“, si celu pentru gramatic'a limbei romane, partea sintactica, se se mai publice si in estu anu, si propriamente se se revoce in memoria doritoriloru de a concurge publicatiunile facute anulu trecut, prin cari, intre alte conditiuni, s'a ficatu termenulu pentru inaintarea manuscrisurilor la delegatiunea Societatii pre 15/27 iuliu 1871.

Fiindu ca, dupa art. I. d'in regulamentulu pentru elaborarea dictionariului, comisiunea pentru redactarea proiectului de dictionariu are se fia de trei membri, cari anulu trecut s'au si alesu in persoanele dloru Heliade, Laurianu si Massimu, dar' dlu Heliade nu numai ca a dimissionatu ci a esfu cu totulu d'in sinulu Societatii: s'a sulevatu intrebarea, daca se se mai alega membrulu alu treile ori ba?

Cestiunea s'a relegatu la sectiunea filologica ca singura competente a decide in casulu de facia, dupa regulamentu.

Domineca, in 13. septemvre, inca s'a tenuu siedintia. Era la ordinea dilei desbateru budgetulu. Membrii inse nu erau presenti in numerulu cerutu de statute pentru siedintia plenaria. Ei, siepte cati erau facia, s'au formatu in conferintia si au luat in desbateru budgetulu, ca lucrare preparatoria pentru siedintia plenaria. Dupa desbateru in generalu, s'au luat urmatoriele conclusiuni: Budgetulu se face pentru periodulu de la 1. iuliu 1870, pana la ultim'a iuniu 1871. In Capu I. se voru indica tote fondurile separatu, si dupa fia-care fondu se voru specific'a asemene separatu veniturile ce ele dau preste anu; apoi subventiunile anului si resturile loru d'in anii trecuti; in-urma, alte venituri, si numerariulu cassei.

In Capu II. se voru indica spesele separatu

dupa fondurile, subventiunile seu veniturile d'in cari se voru suport'a.

Adoptandu conferintia acesta impartire de base desbateriloru sale si de regula pentru redactarea budgetelor pre viitoriu, a trecut in desbateru speciale, si a stabilitu budgetulu in tote positiunile sale. Elu se va supune apretiarei Societatii in siedintia plenaria.

Totu in acesta siedintia a conferintiei, dlu Sionu a anuntiatu una propunere pentru desbateru in siedintia plenaria. Propunerea se reduce la lucrarea proiectului de dictionariu; a nume, dice, intre altele, ca formele neuitate se nu se admita nici macar' in proiectulu de dictionariu. Dlu Sionu a venitu cam tardfu cu propunerea sa, ca ci ea, de-si pre-justa, n'a potutu fi desbatuta d'in lips'a timpului fisicu; credemu inse, ca ea se va lua in considerare de redactorii proiectului de dictionariu.

Ieri, precum ve anunciasem, s'a tenuu siedintia publica. Domnitoriulu, ca protectoru si primu membru onorariu alu Societatii, inca a asistatu la acesta siedintia.

Siedintia a tenuu de la 1 ora pana la 3. Secretariulu generalu a pronuntiatu unu reportu despre Societate, despre fondurile si lucrariile ei de la inceputu si pana asta-di. Er' dlu Baritiu a vorbitu despre importantia de a scrie istoria romaniloru, si mai alesu despre importantia de a face colectiuni si scrieri istorice a supra evenimentelor de la anii 1848 si 49.

Asta-di a fostu ultim'a siedintia de la 9. pana la 12 ore. In siedintia de ieri si de asta-di a luat parte si membrulu nou numitu, onorabilulu dnu Petru Poienariu. S'a presentatu budgetulu preparatu de conferintia in siedintia de alalta-ieri; si Societatea a adoptatu tote conclusiunile conferintiei. Eca positiunile principale ale budgetului, precum s'a votatu in siedintia plenaria de asta-di.

I. Veniturile. A) Fondulu Zappa: 1) D'in capitalulu de lei 173,908, bani 18, pre anu cu 10%, face: 17,390 lei, 81 bani. 2) Versamentulu Zappa pre anulu 1871 face: 11,750 lei. 3) D'in vindicare de gramatic'e si dictionarie 1475 lei. Sum'a 30,315 lei, 81 bani. B) Fondulu Cuza capitalisatu de 18,377 lei, 47 bani, da pre anu cu 10% sum'a 1837 lei, 74 bani. C) D'in subventiuni: a) Restulu d'in subventiunile de la anii 1869. si 1870, face 12,781 lei, 46 bani. b) Subventiunea de la Statu pre anulu 1871 va face 20,000 lei. In totu: 32,781 lei, 46 bani. D) Numerariu in cassa la 14. augustu 1870, candu s'a cercetatu compturile, 8334 lei, 7 bani (plus depositulu Teleormanu de 994 lei, 89 bani). Sum'a totale a venituriloru: 73,269 lei, 9 bani.

II. Spese. A) L'in Fondulu Zappa: 1) pentru tiparirea a 40 cole de dictionariu, a 200 lei col'a, face 8000 lei. 2) pentru lucrarea celoru 40 cole, remunerare a 35 galbini de cola, face 16,450 lei. 3) pentru cumperare de carti si dictionarie 2350 lei. Sum'a: 26,800 lei. B) D'in fondulu Cuza: 1) Pentru tiparirea lui Tacitu, cam 40 cole, 2350 lei; 2) anticipatiune pentru manuscrisulu Tacitu de Munteanu 1175 lei. Sum'a: 3525 lei. C) D'in subventiuni: 1) diurna la 9 membri presenti in sesiunea anului 1870. a 2 galbeni pentru 46 dile, face 9729 lei. 2) Viaticu pentru intorcrea membriloru, doi la Pest'a a 40 galb. pentru cate-si unulu, unulu la Brasiovu 15 galb., altulu la Iasi 15 galb., face 1292 lei, 50 bani. 3) diurna membriloru delegatiunei preste anu 940 lei. 4) salariile, pentru cassariu 1680 lei, pentru scriitoriu 1200 lei, pentru servitoriu 480 lei; in totu 3360 lei. 5) Spese de cancelaria in totu 850 lei. 6) Tiparirea analiloru sesiunei anului 1870. 2000 lei. 7) Pentru cumperarea unei casse de feru 1000 lei. 8) Viaticu pentru venirea membriloru la sesiunea anului 1871 viitoriu, la cinci cate 40 galb., la unulu 25 galb., si la siese cate 15 galb., facu in totu 3701 lei, 25 bani. 9) Pentru spese neprevedute 1000 lei. Sum'a speselor d'in subventiuni: 23,872 lei, 75 bani. Sum'a totale a speselor u: 53,197 lei, 75 bani.

La votarea acestui budgetu s'a decisu si acea,

ca reverimentele nu sunt permise, si spese neprevedute in budgetu sub nici-unu cuventu se nu se faca.

Dupa votarea budgetului s'a purcessu la alegerea de vice-presiedinte alu Societatii, si s'a alesu in unanimitate fostulu si pana acumu vice-presiedinte, dlu Timoteu Cipariu. Apoi s'a alesu membrii doi ai delegatiunei in persoanele dloru V. A. Urechia si Petru Poenariu.

In urma, Societatea si-a espresu calduroasele sale multiamiri dlui Hodosiu pentru esact'a redactare a proceselor verbali nu numai in sesiunea anului curentu, ci si in sesiunile aniloru trecuti.

Si cu aceste, Societatea academica romana a terminatu si sesiunea anului curentu, a patra de candu existe. Io inca terminu relatiunile mele despre lucrariile ei; lucrari ce v'amu comunicatu numai in estrasu, dar' credu destulu de fidelu; ele se voru pote vedei mai pre largu d'in procesele verbali, ce se voru publica in analile Societatii.

I. H. G.

De pre campulu resbelului.

Teatrulu resbelului este asta-di asi de mare si de estinsu, incatu mai nu potemu sci d'in care parte si d'in ce punctu amu pote privi cursulu miscariloru si alu operatiuniloru cu mai mare chiaritate si prin urmare cu mai bunu resultatu. Evenimentele de pana acum au aretatu, ca nenorocirea urmaresce pre francesi in totu loculu si la tote incercariile mai ponderose, sortea li este vitrega, ba chiaru cruda si tirana.

Precum mentionaramu in numerulu trecut, ocuparea Strassburgului este de mare importantia pentru continuarea resbelului; este unu evenimentu sguditoriu pentru resistintia Francei, si unu avantaju ponderosu pentru inimicii Parisulu. — Acesta perdere noua a francesiloru da nemtielor de la Sein'a unu succursu de celu putienu 60.000 fetiori, cari pana acumu au fostu legati si tenuu in giurulu Strassburgulu, er' prin arsenalele grandiose si fabricele de arme cari, prin ocuparea Strassburgulu, cadiura in manele prusiloru, accesi-a devenira domni preste teritoriulu Alsatiei d'intre Renu si Vogesi. Cu tote acestea, pana-ce fortaretiele Metz, Bitsch, Thionville, etc., se voru sustiene si defenda cu curagiulu si resolutiunea dovedita pana acum, totu mai potemu spera la una versiune a sortei in favorulu francesiloru. Si cumca aceste fortaretie se tienu inca bine, ne potemu convinge chiaru d'in raporturile nemtiesci. Diuariulu „Pfalzische Volksztg“ serie, cu privire la operatiunile de la Bitsch, urmatoriele: „Ieri s'au transportatu pre aici de la Bitsch spre Germersheim 16 tunuri si 4 pive, cari nu se mai potu intrebuintia spre nimicu. Se receru arme mai mari si mai grele spre a pote cugeta la unu resultatu favoritoriu. In noptea de 20 sept., marti spre mercuri, se audra d'in fortaretia bubuiture de tunu tari. Se pare ca se pregatesce una actiune mare, carea inse numai atunci va deveni seriosa, dupa-ce voru fi sositu alte tunuri mai grele. Se dice, ca comandantele fortaretiei a oferitu predarea, inse cu conditiunea, ca garnisoni se se lase drumu liberu a se departa, fara a depune armele; comandantele bavaresu alu corpului de asediu a respinsu una asemenea predare.“

Cu privire la asediarea fortaretiei Thionville, „Krigsztg“ scrie urmatoriele:

„Servitiulu inaintea Thionvillei este forte incordatu. Intre husarii nostri si dragoni inimiculu domnesce una lupta continua. Trupele nostre, constrinse de pusetiunea loculu, jacu tocmai in gura tunurilor d'in fortaretia. Granatele inimiculu ajungu, pana preste grosulu armatei nostre. Contra acestoru granate n'avemu mediu-loce de apere. Aceste granate se arunca d'in Thionville nu numai a supra corpuriloru mai mari de soldati, ci, in locuri anumite, chiaru si a supra singuraticiloru individi, calareti seu pedestri. Escursiuni

mai mari nu s'au intemplat, inamiculu se marginesce la espeditiuni si erumperi mai mice, cari inse nu trecu d'in ambitulu tunurilor sale. Afara de acestea, inamiculu ni tramite in tota d'f'u'a, demaneti'a si ser'a, salutari de granate, ese la exercitiu, pusca in tienta, pune music'a se cante, etc., ce'a ce escita cu osebire furi'a infanteriei nostre. Cu esceptiunea acestoru vexatiuni, trupele nostre se afla bine innaintea Thionvillei, ca ci nu ducu lipsa de proviantu si furagiu, si aerulu inca este curatu si sanetosu."

Aretandu prin aceste putiene citate starea lucrurilor innaintea fortaretieloru Bitsch si Thionville, se vedemu acum ce se intempla in giurulu Metzului, unde se afla inchisa, aproape de siese septemane, florea armatei franceze. Raporturile mai noue ale foiei „Elb. Ztg“ aducu d'in castele de la Metz diferite detaiuri interesante despre fazele d'in urma ale asediului; noi reproducemu pre scurtu urmatoriele:

— 24. sept. Cu cata placere ti-asii fi telegratatu, ca Metzulu s'a predatu, dar', dorere, pare ca nice nu cugeta la asié ce va; ca-ci dupa scriile ultime d'in cortelulu principalu, Metzulu este proviedutu cu proviantu inca pre mai multe septemane. — Una bombardare mai mare nu se intempla, inse indata ce se ivescu corpuri mai mari de armata, tunurile d'in fortaretia incepu a lucra contr'a loru. — 28. sept. Demaneti'a. Negotiatiunile cu Bazaine me retienura aici cu una d'i mai multu; eram forte incordatu, si speram, ca voi ajunge momentul, in care se potu intrá d'impreuna cu trupele nostre in Metzulu predatu, dar' m'am insielatu; negotiatiunile n'au avutu nice unu resulu; Bazaine a respinsu, in modu resolutu, tote propusetiunile, ce i s'au facutu. Cu ocuparea Metzului am fi cascigatu mai multu decatu cu tote fortaretiile cascigate pana acum. — Metzulu ni tiene in siacu una armata de preste 200,000 fetiori. — Ocuparea Metzului ar' face a supr'a natiunei franceze una impresiune mai mare decatu capitularea de la Sedan. — Metzulu este locul principalu de arme si de resbelu alu francesiloru, si caderea lui ar' fi caderea tuturor fortaretieloru d'in Francia de ostu.

Alte sciri d'in cortelulu de la Cherissey, totu de la 28 sept. ni spunu, ca generalulu Bazaine a facutu in 27 sept una erumpere dupla adeca in unulu si acelu-a si timpu a eruptu spre nordulu si sudulu Metzului. D'in raporturile relative la acesta erumpere estragemu urmatoriele pasagie: „Francesii fecera ieri desu de demaneti'a una lovire geniale. Ei transportara in vagone vre-o cate-va mii de fetiori pre lini'a Metz-Remilly pana la avangardele loru de la statiunea Peltre, si astu-feliu ata cara avangardele nostre pre neasceptate. Brigad'a de infanteria 26, carea s'a aruncatu indata in contr'a inamicului, a perdutu, incatu se scie pana acum, 200 fetiori, cari au devenitu aproape toti prisionieri. Lupt'a a duratu 3—4 ore, in fine inse francesii fure respinsi. Se pare, ca scopulu principalu alu acestoru erumperi dese este cascigarea de proviantu, ce'a ce li-a si succesu francesiloru de mai multe ori.

Ni vine a crede, ca ei au pre cine-va, care-i instrueza, candu se apropia de ei vre-o colona mai mare."

Sciri mai noue despre asediarea Parisului n'au sositu pana acum, si aceste-a cari le avemu, suntemu avisati a le scote numai d'in raporturi, d'in sorginti nemtiesci. Conformu raporteloru germane, incungiurarea Parisului este degia implinita si acum se lucra la construirea siantiuriloru si radicarea baterieloru Guvernulu provisoriu francesu a cercatu tote mediu-locele spre a efeptu una transactiune onorifica, spre a evita inimicitiele de sub murii Parisului.

Jules Favre, precum se scie, a fostu intratu in negotiatiuni de pace cu Bismarck, dar' sant'a sa misiune, lovita de ingamfarea prusesca, s'a nimicitu, si d'in aceste negotiatiuni n'a rezultatu alt'a, decatu continuarea resbelului pana la extremitate. In asemenea misiune, ca Favre, ambla si betranulu Thiers pre la cabinetele poteriloru neutrali. Elu se afla de presinte in Petropole si, dupa una scire electrica de domineca (2. oct.), guvernulu rusescu i ar' fi respunsu, ca Rusi'a e gat'a a contribui la restaurarea pazei, nu se pote inse misca, decatu in una directiune cu poterile neutrali.

In Parisu s'au infintiatu, pre langa postele de columbe, si poste de balonu. Unu caletoriu cu balonu, a nume Duruot, care numai prin inaltimea cea mare a scapatu de glontiele inamicului, si a ajunsu sanetosu d'in Parisu in Tours, spune, ca in intrulu Parisului domnesce una stimulatune seriosa si resoluta. D'f'u'a si noptea se andu bu-buiturele tunurilor d'in forturi. Noptea nu pote ambla nimene pre strade, fara concessiune speciale. Lampele de gazu de pre bulevarde nu se mai

aprinde. Boltele si cafenelele se inchidu indata-ce incepe a insera.

Se scie degia, ca guvernulu francesu s'a retrasu in Tours inca innainte de asediarea Parisului: acum se vorbesce, ca d'in cauza innaintarei armatelor nemtiesci, voiesce a-si cautá altu locu de rufugiu mai spre sudulu Franciei.

Spatulu nu ni permise pan cuma ca se publicamu frumosulu remasu-bunu, ce lu adresa catra fratii sei romani colonelulu italianu, despre care mai vorbiramu in unu altu numeru, losifu Bidischini, in momentul d'a fi datu afara d'in Roman'a prin guvernulu lui Lepureanu

Catra fratii mei romani!

Fratiloru,

„Una potere brutale si arbitraria a calcata in pitore legile internatiunali si dreptulu gintiloru, respectatu pana si de Beduinii pustieloru, isgonindu-me de pre pamentulu celu mai ospitalieru si generosu d'in Europa, Roman'a, sor'a patriei mele Italia.

„Primiti salutarile mele, frati romani! Tota vietia mea nu voi uitá simpatia, carea totu-de-un'a mi ati demunstratu-o, si recunoscint'a mea va fi eterna.

„Va veni tempulu, candu drosdiele, cari s'au urcatu d'asupra vostra, voru disparé, si natiunea romana se va imbratfisia cu natiunea italiana: atunci voi ave fericirea d'a reveni catra voi si d'a ve imbratfisia, strigandu:

„Traiesca Roman'a!

Giuseppe Bidischini.“

Éca, cum vorbesce fratele nostru Bidischini catra romani; éca, cum recnosce, ca Roman'a, sor'a patriei sale, este pamentulu celu mai ospitalieru si generosu d'in Europa; si éca, in fine, cum se dechiara, ca recunoscint'a sa catra Roman'a va fi eterna si ca va veni tempulu, candu natiunea romana se va imbratfisia cu natiunea italiana.

Cu tote aceste guvernulu lui Iepureanu sciu se maltrateze, si persecute si se alunge d'in tiera pre un' asemenea omu. Asié se guvernez asta-di Roman'a!

Apelu

Catra maritulu congresu natiunali conchiamatu pre 1. oct. 1870. la Sabiu.

In cestiunea emancipareiscoleloru si Invetiatoriloru.

Neajunsurile, scadiemintele si suferintiele corpului invetiatorescu si a scoleloru nostre populare, — au ajunsu la culme!

Or'a emancipareiscoleloru si a corpului invetiatorescu — dejá a batutu!

Tota suflarea romana carei-a i jace la anima prosperarea invetiamentului, trebe se se ocupe seriosu de acesta cestiune atatu de vitale!

Ne-am sprimatu private, ne-am plansu in largulu lunei, am strigatu la tota ocaziunea, ca scolele nostre asta-di sunt amenintiate! — dar' versulu nostru a sunatu in pustia!

Corpulu invetiatorescu este desconsideratu in gradulu superlativu, — si condamnatu la servilismulu celu mai vitregu!

Scolele nostre populare curendu debe se cada in cura'a venatoriloru, — ca-ci li lipsesce organismulu autonomu!

Ori-ce institutiune seu corporatiune si-are organele sale proprie d'in sinulu seu, numai scolele si invetiatorii nostri stau sub tutoratulu altor'a!

Administratiunea scoleloru trebe se fia eschisivu condusa de preingrigirea dascaliloru!

Apelamu serbatoresce la totu sufletulu de romanu si ceremu cu tota seriozitatea a conlucra pentru emanciparea scoleloru si invetiatoriloru, — ca se nu ne camu.

Apelamu la sentiulu romanu si nobilu alu barbatiloru de la congresulu natiunali, ca se nu mai amene, nici pre unu momentu, aducerea unei legi speciale in regularea scoleloru astu-feliu, — ca autonomi'a loru se fia libera si independenta!

Preindemu, a fi reprezentati la congresulu natiunali, in sinodele eparchiale, in consistorie, etc. si ca inspectiunea cercuale se fia concediuta numai clasei invetiatoresci, — nu altcum — inspectorii cercuali se aiba influentia la deschiderea „Concurselor“ si in tote afacerile scoleloru populare, si de la aceste juste pretensiuni nu ne vomu abate!

Aceptamu dar' de la generositatea maritului congresu balsamulu vindecatoriu.

In fine, apelamu la intregulu corpu invetiatorescu pentru spriginirea acestui „Apelu.“

Lipov'a, 5. sept. v. 1870.

Emericu Andreescu, m. p. dascalu in Chesintiu, Veniaminu Martini, m. p. doc. in Aliosiu, Dariu Puticiu, m.

p. docinte in Lipov'a, Simeonu Rachitianu, m. p. invetiatoriu d'in Bihoru, Moise Avramescu, m. p. docinte in Vism'a, Constantinu Cretianu, m. p. docinte in Lipov'a, Vasiliu Misi, m. p. invet. in Comitatulu, Ioanu Franti m. p. docinte in Bozad, Ionu Tuducescu, m. p. invet. in Lipov'a, Nicolae Lepa m. p. invet. in Chizdi'a, Georgiu Sorbunu m. p. invet. in Labasintiu, Ionu Popoviciu, invet. in Brestovatin, Georgiu Puticiu, m. p. jun. invet. in Firciasu, Dimitrie Ghilezanu, docinte in Hodosiu, Traianu Codrianu m. p. invet. in Crivabar'a, Toma Munteanu, m. p. d'in Aliosiu, Georgiu Puticiu m. p. inv. in Chelmacu.

De pre malulu Crasnei, sept. 1870.

Resbelulu eruptu intre prusi si Napoleonu a atrasu atentiunea tuturor'a la evenimentele d'in afara, — de-si aici a casa multe alte ne temposescu, de-si vedemu, ca guvernulu magiaru fauresce totu felulu de mediu-loce, ca se aduca natiunea romana la perire totala, fia-care as-tepta rezultatulu bataliei, carea vedemu, ca a fostu inceputa de Napoleonu pentru ca, atragandu atentiunea natiunei france la cele d'in afara, se-si pota consolidá dinasti'a; inse amaru s'a insielatu, ca-ci tocmai prin acesta a inaintatu triumfarea libertatii si ruinaarea despotismului, care, dorere, ne apesa si pre noi, si de care numai una natiune culta pote se scape.

De vomu arunca una privire la cele trecute mai de aproape in Monarhia nostra, vomu afla, cu cata rafinaria se nesuescu coi puternici de a ni rapi limba, acestu tesauru, pentru care strabunii nostri se luptau mai multu decatu pentru vietia. Abid a vedutu lumina Diploma d'in 20 oct. 18 0, si pre magiari a inceputu a-i cuprinde de nou cugetulu de magiarisarea nostra, si bataia de la Königsgrätz, in carea mii de romani si-au versatu sangele, a fostu in favorulu numai alu magiariloru, cari cascigara potere absoluta de a ne maltracta, batjocori si a ni suge medu'a, ca-ci, de-si se d'eu a fi liberali, pre barbatii nostri zelosi si curati la anima i persecuta, i arunca in temnitia, pre natiunea romana o defaima; legile de la anulu 1865 pana asta-di sunt documente, ca magiarii nesuescu de a-si perenná predominarea loru a supr'a altoru natiuni, legea instructiunei e faurita pentru de a ne duce in abisu, ni este amenintata limba, ni sunt periclitata scolele si noi stamu cu manele in sinu.

Sunt unii, cari atribue stagnarea scoleloru nostre preutiloru, de-si vedemu, ca numai preutii au fostu, cari si pan'acum se nesuiiau a innainta instructiunea; de-si preutii nu au lasatu ca scolele se fia rapite d'in manele loru, declarandu-le confesiunali; si, in fine, de-si preutiloru nostri li diace la anima deschilinitu fericirea natiunei.

Nu, Domniloru, nu preutii numai sunt causa la aceste rele, ci sunt, in prim'a linea, organele administrative, ca-ci nu dau mana de ajutoriu preutiloru d'in simpl'a cauza ca acesti-a, fiindu romani, li scriu in limba romana; causa este si inteligentia nostra, care neci barem prin consilie nu staruesce inaintarea instructiunei, apoi si multi Docenti, cari nu sunt apti de a aprinde in copii iubire si atragere catra scola.

Decisiunile sinodului protopopescu d'in Tractulu Samsondului tienutu in Curitan, la 22 aug. a. c., in urm'a unui convocatoriu alu Onor. Domnu Galu, protopopu in Supurulu-de-susu, inca sunt documente viue despre interesarea preutiloru facia cu instructiunea, la care sinodu au participatu, afara de preutime, si cate unu reprezentante d'in fia-care comuna. Inainte de tote numitul Duu protop. areta prin una cuventare de deschidere ponderositate instructiunei, ca adeca cultura este ce'a ce face pre una natiune mare si puternia; indamna pre toti ca se nesuesca prin fapte si consilie a inainta instructiunea. Sinodulu aduse apoi urmatoriele concluse:

1°. Ca Veneratulu ordinariatu se medilocesca la Inaltulu Guvernu ca, conformu legiloru, organele administrative se dee mana de ajutoriu preutiloru in cele scolare si alte'e.

2°. S'a alesu unu Senatu scolasticu tractuale d'in 12 membri, — preuti, docenti si mireni, — cari voru supraveghia preste scolele d'in tractu, voru preveni indigentiele, voru influentia edificarea scoleloru noue, voru amove pre docentii neapti cu invoirea ven. ordinariatu, precum si conplanarea certeloru ce s'aru ivi intre invetiatorii locuitori, etc. Ca inse acestu senatu scolasticu se pota corespunde chiamarei sale:

3°. S'a decisu: ca fia-care preutu, pana in 1 oct. a. c., se relatiunedie la officulu protopopescu despre starea scoleloru, despre indigentie, etc.

4°. Dlu Prota va conchiamá in fia-care anu, toamna si primaver'a, acestu senatu scolasticu, in casu de lipsa si mai de multe ori, inse totu in alta comuna.

5°. Fia-care membru este indetoratu de a se presentá; d'in contra, absentarea lui fara motivu se va pedepsi cu 5 fl. v. a. in favorulu scoleloru.

6°. Se se radice unu gimnasiu puru romanu in periferia Selagiului, si, spre a se poté realisá acesta idea salutaru, s'a proiectatu ca subsidiulu aplaciatu de Guvernu pentru parochie d'in Chioru si Silvania in anulu 1866 oct. 14, Nro 78,126, care face la anu 10,000 fl. v. a., se se jertfésca d'in partea on. preuti, pre patru ani, spre facerea unui fond; deci s'a decisu, ca veneratulu ordinariatu se

rece ce pre fia-care D. Protopopu ca sè conchiame sinode si sè propuna acestu mediu-locu spre primire.

Sum convinsu, cà toti on. D. prenti voru fi gat'a de a-si sacrificà subsidiulu pre 4 ani pentru realisarea acestui scopu maretiu si forte necesariu, cà-ci facundu acèst'a, éta cà vomu avé, dupa decurgerea acestui intervalu, mai multu de 40,000 fl. v. a. cu interesurile ce aru veni pre totu anulu. Éta mediu-loculu celu mai favorabilu onorabililor dd. prenti de a demonstrá lunei, cà se intereseza de instructiune, cà, de-si prenti d'in aceste provincie sunt mai reu prevediuti, sunt gat'a a se lapedá de egoismu, si cà au strabatutu si la diusii spiritulu secululu presinte. Aceste de voru face, se voru rusfá toti calumniatorii preutimei. Aceptámu cu tota increderea rezultatulu doritu, si amu dori, ca d'in fia-care Tractu protopopescu sè se faca cunoscute on. publicu numele acelorua, cari „dormu somnulu de morte“ si nu se interesedia de instructiune.

7°. Ca, de-ora-ce gimnasiulu d'in Simleulu-Silvaniei nu pasieace in vietia, Ven. Ordinariatu sè faca pasii necesarii, ca sum'a conferita de romani la fondulu acestui gimnasiu sè se estradée pentru de a se poté marí fondulu gimnasiulu mai susu numitu, adeca proiectatu.

8°. Ca ven. Ordinariatu, t a n d e m a l i q u a n d o, sè declare tertialitatea si diecimea leccalului si clacaniilor preutiesci de sterse, ca una injuria nespusa a preutimei d'in Silvania si Chioru, si introducerea schemei domitorie in Marmatia, Tier'a-Oasiului.

9°. Ca oficiulu cantonale si doctentiale sè se contraga, unde voru iertá impregiurárele.

Osutiu.

Lugosiu septemare, 1870.

In Nr. 77 alu diariulu „Albin“ a aparutu unu decisu alu inteligintiei romane d'in Lugosiu, prin care se otarosece, ca cerculu electoralu alu Versietului, pentru tramitarea unui deputatu la congresulu nationalu besericescu d'in Sabiu, sè se deè invetiatoriloru Nicolescu sèu Popovicu.

Ca onoratulu publicu cetitoriu sè pota avé uná cunoscintia mai chiara despre asemeni conferintie, a caroru membri si insusiescu dreptulu de a dispune dupa placu despre unulu sèu altu cercu electoralu in ambitulu carni-a, Domni'a loru, sèu pre putiena, sèu nice càta influentia potu esercitá, — voiu a descrie pre scurtu tota decurgerea acestei conferintie.

In 30 I. tr., candu dd. invetiatori d'in protopopiatulu Lugosiulu se adunaseru la conferintia consultativa pentru desbaterea si primirea metodulu celu mai bunu si mai eficace, intru instruirea prunciloru scolari, — se respandi faim'a, cà invetiatorii, in conferintia loru, aru fi otaritu, ca la viitorulu congresu besericescu sè se tramita d'in sinulu loru duoi individi ca deputati.

Intielegundu despre acèsta fama marele natiunalistu d'in Lugosiu si temendu-se, ca nu cum-va invetiatorii, in absintia lui, sè-i traga vre-una dunga preste calcululu D-sale, si-chiamá satelitul si cu d'insii esoperá: ca invetiatorii sè chiamo pre D-sa si inca pre càti-va d'intre inteligentii d'in Lugosiu, — firesce, pre cari i va desemná D-sa, — la una consultare fratiesca, cu scopu de a documentá invetiatoriloru, cà ei (invetiatorii) nu sunt inca calificati pentru de a poté participá la unu congresu nationalu, la care se receru barbati cei mai eminenti si opacitatile cele mai rare, cari voru avé a se luptá pentru casigarea drepturiloru nostre besericesci si scolastice.

Acum ce sè vedi? Dlu dictatoru nationalu, acompianiatu inca de duoi d'intre inteligenti, stá in mediu loculu invetiatoriloru si, ca presentia D-sale sè nu apara de obtrudere si ofendiculu inaintea celoru ce cunoseau dora necompetintia D-loru sale acolo, incepù a se exprime: Dloru! de ora-ce D-vostra ati poftitu svatulu meu, eu m'am infaciatu si sum gat'a a sacrificá nesce cuvinte, pentru a ve aduce la calea cea adeverata, — si estumodu, ocupandu presidulu, deschise siedintia conferintiei nationale, ce dispune despre cercuri electorale

Domni invetiatori, prin interpretelu loru, spusera francu, cà D-loru sunt resoluti a conficrá pentru alegerea a duoru invetiatori de deputati la congresulu nationalu besericescu, si a nume d'in motivulu, cà d'insii, cari si-cunoscu miseria si necazurile, credu, cà voru fi cei mai sinceri si mai adeverati representanti ai loru; deci roga pre inteligintia romana ca, spre incungiararea neintielegiloru, in cutare si cutare cercu sè nu se amestece. — La audiulu acestoru cuvinte, Dlu dictatoru, facù nisece mine, d'in cari i poteai observá nemultumirea, luà inse indata una facia seriosa si incepù a capacítate de nou pre bieli invetiatori, spunendu-li, cà D-loru poftescu pre multu si cà, in interesulu causei nostre nationalu, ar' fi cu scopu sè renuncie de la astu-feliu de pretensiuni cà-ci, la d'in contr'a, barbati cei mai escelinti aru trebui sè remana a casa, si apoi atunci cine va eluptá cu cuvinte si argumente drepturile nostre besericesci? Elu spuse mai departe invetiatoriloru, cà d'insii sunt cam prostuti pentru unu asié parlamentu si, ca invetiatorii sè nu se amaresca prin aceste argumente destulu de rustice, — li revocá in memoria supunerea, ce d'insii detorescu Eppiloru si protopopiloru, care supunere i va face a tacé si li va innadusi curagiulu,

incátu nu si-voru poté exprime ideele si nu voru poté pasí pre facia inaintea deputatiloru nationali cu proiectele loru.

Ce amagire pentru DTa, Dle dictatoru! Au nu cunosci DTa curagiulu si resolutiunea, manifestata cu tote ocasiunile de càtra invetiatorii nostri? Au nu laudai DTa pre invetiatorii romani pentru curagiulu si zelulu loru nationalu? — Voiesci dara acum a li nimici acelu curagiulu si zelu, punendu-li inainte imaginea obedientiei, carei-a sè se inchine d'in respectu càtra superiorii loru, engetandu, cà ace'a i va inspaimentá? — Error in calculo, Dle! Fli siguru, cà invetiatorii nostri potu participá la congresulu nationalu besericescu ca deputati; ei voru scí si voru avé curagiulu a-si aperá cu frunte serena drepturile loru, cu atáfa mai vertosu, cà sunt convinsi, cum-cà Eppii si protoppii nu-i voru repune in epoc'a obedientiei servile, si Santfele loru sunt cu multu mai petrushi de spiritulu timpului, decátu sè pota veni la una idea ca a DTale.

Dar' sè ne reintorcemu la firulu intreruptu. — Dupace nu succese Dlu dictatoru a capacítate si cu atáfa mai putienu a multumí pre invetiatori, cari remasera neclintiti pre langa resolutiunea loru, unulu d'intre invetiatori, pentru a pune capetu capacitáriloru, propuse, ca sè se numesca acei barbati, cari, dupa parerea Dlu dictatoru, aru fi neincungiaratu de lipsa, ca sè se alega de deputati la desu numitulu congresu. Primindu-se acèsta propunere, Dlu dictatoru numesce pre urmatorii domni: Pentru cerculu Lugosiulu, Al. Mocioni (sè trasesca!); pentru cerculu Fagetulu, B. Mocioni; pentru Prisac'a, C. Mocioni; pentru Oravitia D. Mocioni; in urma apoi vine Dsa si inca càti-va de pre langa d'insulu, si asié cercurile se finira si invetiatorii remasera pre diosu. Intr' acèst'a unu invetiatoriu cerù ca, in loculu lui B. si C. Mocioni, sè se alega càte unu invetiatoriu, ce'a ce si dd. Mocioni voru aprobá, cu atáfa mai vertosu, cà respectulu si devotamentulu ce romanii l'au manifestatu si-lu manifesteza si asta-di familiei Mocioniane, li este bine-cunoscutu. Dlu dictatoru respunde inse invetiatorulu, cà nu se pote, de ora-ce asié a otaritu si asié voiesce dlu prota d'in cerculu cutare. — Dlu dictatoru, in locu de a mai amblá capacitandu pre invetiatori, ar' face multu mai bine, daca ar' spune acelu dnu prota, cà acum nu avemu de a alege deputatu la diet'a d'in Pest'a, ci deputatu pentru congresulu nationalu besericescu d'in Sabiu, si, daca dlu prota ar' remané si atunci pre langa vointia D-sale, noi vomu trebui sè tacemu, nu inse, cà dora amu consenti cu dlu prota si dlu dictatoru, ci numai d'in interesu nationalu, cà ci nu dorimu a face scandalu.

Astu-feliu decurgu conferintiele pre la noi, compuse de càte duoi-trei individi, ale caroru vointie apoi stimatulu diariulu „Albin“ le publica ca decisu lu intregi inteligentie romane.

Unu romanu d'in Conferintia.

Bibliografi'a.

— Abecedariu illustratu pentru copii incepatori, 1870, Imprineria Botosiani. Dlu autoru I. V. Adrianu premitte urmatori'a prefatiune: „Iubiti mei copii, vi dau unu abecedariu illustratu, singurulu pana acum in limba romana de acestu feliu. Folositi-ve de elu, cà-ci cu ajutorulu Invetiatoriloru si alu Institutitoriloru vostri, veti capetá una suma de cunoscintie despre natiunea nostra, de la invetiatura chiaru a literelor alfabetulu. Primiti acestu abecedariu cu acea draga anima, cu care vi-lu dedica anulu d'intre amicii propasrei. I. V. Adrianu.“ Autorulu a facutu — dice „Column'a lui Trajanu — ce'a ce ar' fi trebuitu sè se faca a dou'a di dupa marea revolutiune a lui Tudoru Vladimirescu, daca ventulu celu pestiferu alu cosmopolitismulu nu distragea de tempuriu in Romani'a ori-ce preocupatiune curatu nationalu. Copilulu va invetiá de acum inainte, asié d'fundu, d'in leganu mandri'a de a fi romanu: civis romanus. Sè traiesca dlu I. V. Adrianu, care a intielesu la noi celu d'antáiu d'a pune in aplicatiune asta unica base a pedagogiei nationale. Abecedariulu D-sale presinta la fia-care litera càte unu portretu sèu una imagine d'in istoria gloriosulu trecutulu romanu, menita a se intipari aduncu in mintea cea frageda a pruncutiului; astfelu: A — Alexandru celu Bunu; B — Bogdanu-Dragosiu; C — Constantinu Brancoveanu; E — Elen'a Domni'a; I — Ionu celu Cumplitu, etc. Dupu abecedariulu propriu d'fusu urmeza „lectur'a incepatori“, in care partea cea mai interesanta, d'in punctulu de vedere nationalu, este una lectiune de proverbie si de idiotisme romane. Cartea se inchiaia prin rogatiuni, fabule si aritmetica. — Suntemu si noi in tote de acordu cu „Column'a lui Trajanu“ pentru a salutá aparitiunea unui astfelu de abecedariu. Pretiulu?

— A estu de sub tipariu: Geografi'a, fisica si politica Romaniei, lucrata, dupa noulu programu scolaru, pentru scolele primarie normale si reale, de Dimitrie Frunzescu, vechiu referentu statisticu in ministerulu de interne. Cuprinsulu: Partea prima: Geografi'a. I. Topografi'a pozitiunea, limitele, form'a, regiunile, impartirea naturale, intinderea,

positiunea judetieloru. II. Orografia: plaiurile, muntii, delurile, mágurele, movilele, siesurile, váile. III. Idrografia: Dunarea, rurile, pezele, lacurile, báltile, apele minerali, insulele. IV. Clim'a: temperatur'a, inaltimea orasielor de la nivelulu marei. — Partea a dou'a: Statistica. I. Poporatiunea: originea si nationalitatea, limb'a, cetátile istorice, numerulu poporatiunei, comunele urbane. II. Cultulu: religiunea domnitoria, monastirele, schiturile, baserecele, culturile straine. III. Instructiunea: Scolele. IV. Industria: agricultura, industrie diverse, productiunea, consumatiunea. V. Comerciulu: esportulu, importulu, porturile, trecatoriile, balciurile, navigatiunea, drumurile de feru, cáile cu si fara siosele. VI. Armata: felulu si numerulu ei. VII. Financiele: budgetulu, detori'a. VIII. Lucruri publice: telegrafulu si post'a. — Partea a trei-a: Organizarea. I. Organizarea politica; constitutiunea. II. Organiz. administrativa: autoritátile administrative. III. Organiz. religiosa: clericale. IV. Organiz. instructiunaria: scolare. V. Organiz. militare: militare. VI. Organiz. financiaria: financiaria. VII. Organiz. justitiara: justitiara. — „Tromp. Carp.“ scrie urmatoriile cu privire la acèsta carte: De 11 ani, fostele principate romane (Romania si Moldov'a) sunt unite intr'unu singuru principatu, si pana asta-di Romania nu si-aveá geografi'a sa propria. Cele doue geografie, cari serviau de studiu classelor primarie, trateza, un'a pre Romania intrega numai in 18 pagine, era a dou'a trateza deosebitu cele doue vechie principate si Bassarabia anesata, in 26 pagine. Amendou aceste geografie trateza dara forte pre scurtu materiile relative la cunoscintia tieriei, in càtu elevii, d'in notiunile limitate capetate in scola, romanu mai cu nimicu, dupa-ce esu in societate, si astfelu se vedu adulti, cu ocupatiuni insemnate, necunoscundu pre deplinu tier'a loru. Cartea Dlu Dimitrie Frunzescu va contribui dara multu la respandirea sciintiei celei mai necesarie fia carui cetatianu romanu, fiindu studiulu celu mai sistematicu si completu alu tieriei, ce a aparutu asta-di la noi pentru scole. Ar' trebui dara, ca dnii institutori s'o introduca chiaru cu inceputulu anulu scolescicu curentu. A se adresá la libraria Dniloru Ioanidu si C-nia in Bucuresci. Pretiulu unu leu nouu.“ Se intielege, cà acèsta carte este de necesitate mai mare pentru Romania, inse ar' trebui respandita, càtu se pote de multu, si dincoce de Carpati, cà ci vai! multi suntemu, cari strigámu: Romanii! Romanii! si nu ne interesámu d'a-o cunosece, ci in locu d'a studiá teritoriulu romanu, invetiámu organizatiunea asié numitulu statu magiaru, care ni este atátu de vitregu.

VARIETATI.

** (In Gherla), precum anunciarámu, se alese deputatu la diet'a d'in Pest'a Antoniu Lászlóffy in loculu lui Salomonu Gajzágó, care fù numitu presiedinte alu curtii de comptabilitate. Amu sustienutu si vomu sustiené, pana candu vomu fi auditi si priceputi, cà Transilvania este una tiera romana prin majoritatea locnitoriloru sèi, carea are drepturile sale de autonomía inviolabila, sanctiunata nu numai prin legile naturei ci si prin legi positive. Acèst'a este causa pentru carea amu sprignitu noi totu-de-un'a politica passivitatii romaniloru d'in Transilvania facia cu diet'a magiara d'in Pest'a; acèst'a este tododata si causa concluseru Conferintiei memorabile d'in Mercuria, prin cari s'a enunciatu principiulu abstineriei totali de la alegerile pentru diet'a d'in Pesta. — Revenimu inca la acèsta alegere d'in Gherla numai pentru ca sè publicámu numele aceluor intieleginti romani, cari nu sciu ce este autonomía tieriei loru, cari sèu au uitatu sèu au dispretiuitu conclusele Conferintiei d'in Mercuria si cari, spre cea mai mare dorere a nostra, se tienu de generatiunea tenera, si cei mai multi d'intre ei au una pusetiune independente. Éca dara numele aceluor intieleginti romani d'in Gherla cari votara pentru Antoniu Lászlóffy si lu alesera deputatu la diet'a d'in Pest'a: Ioanu Boeriu, invetiatoriu, Lazaru Huzza, preutu, Nicolau Ivacsákó, preutu, Augustu Munteanu, advocatu, (Et tu, mi fili, Brute?) Alesandru Nemessiu, asesoru comitatensu, Alexandru Onaciu, oficialu comitatensu. Ni-ar' fi parutu bine, daca s'ar' fi aflatu vre-unu romanu in Gherla, care sè ni fia comunicatu aceste nume, ce noi le luaramu, numai intr'unu modu accidentalu, d'in diariulu magiaru „Magyar Polgár“, care apare in Clusiu. Se intielege, cà alte sunt motivele lui „Magyar Polgár“ si alte sunt éra-si motivele nostre pentru cà publicámu numele acestoru romani, cari si-facu atátu de putienu d'in consciintia loru nationale. Ne amu rogatu de repetfte ori si ne rogámu si de asta-data de corespondintii nostri ca sè ni comunice numele totoruru aceluor intieleginti romani d'in Transilvania, cari ieu parte mediata sèu imediata la alegerile pentru diet'a d'in Pest'a. Numele loru trebuie cunoscute pentru tempuri mai bune.

** (Dieta Ungariei) este convocata pre 22 I. c.

** (Dlu Hasdeu) constata in revist'a sa d'in

„Columna lui Traianu“ de la 22 sept. n, unde combate colonizarea teutonica si educatiunea nemtesca, trei legi fatali: „Legea antea este, ca slavii pururea se germanizeaza, de cate ori indura unu contactu mai intimu cu teutonii; asié in Sassoni'a, asié in Brandenburg, asié in Schwerin, etc.; nici una data inse, d'in contra, nu s'a slavizatu una singura comuna germana; — legea a doua este, ca latini pururea se slavizeaza, de cate ori indura unu contactu mai intimu cu slavii; asié in Dalmati'a, asié in Moravi'a asié in Galliti'a si pre aiuri; nici una data inse, d'in contra, nu s'a latinizatu una singura comuna slavica; — legea a treia este ca germanii pururea se latinizeaza, de cate ori indura unu contactu mai intimu cu latini; asié Gotii in Spani'a, asié Longobardii in Itali'a, asié Francii in Galli'a si pre aiuri; nici una data inse, d'in contra, nu s'a germanizatu una singura comuna latina.“ Adeca slavii se germanizeaza, germanii se latinizeaza, latini se slavizeaza; adeca nemtiulu inghite pre slavu, latinulu pre nemtiu, si in fine, slavulu inghite pre latinu. Dupa acesta ratiuicare, viitoriulu indepartatu este alu latinilor atunci, candu toti germanii voru fi latinizati; alu germanilor atunci, candu toti slavii voru fi germanizati; alu slavilor atunci, candu toti latini voru fi slavizati. Unde si candu s'ar' opri ore acesta amalgamizare? si care d'intre aceste trei elemente mari va contopi, in fine, singuru pre cele-lalte doue? — Cine o ar' poté spune?

*(Dlu Alexandru Panozzi) italianu de nascere, fostu directoru alu diuariulu „Diogene“ la Constantinopole, fu asiderea, ca si colonelulu Bidischini, espulsa d'in Romani'a sub pretestulu ca, fiindu republicanu, este periculosu ordinei publice, ca atenteza securanti'a statulu, person'a Principelui Domnitoriu, etc. Pentru a poté face asemenea espulsiuni, s'ar' recere judecata formale, comprobarea crimei si constatarea faptelor, prin cari cine-va a atacatu ordinea publica. A persecuta, fara de vr'o proba, pre fratii nostri italieni si a-i scote cu forti'a d'in Romani'a, sor'a Italiei, este nu numai a violá ospitalitatea, carea pretotindene in lume este respectata, ci a discreditá chiaru si numele de romanu inaintea Occidentulu Europei. Sunt alti straini in Romani'a, de exemplu, jidanii, de cari ar' trebui se se ocupe Dlu Iepureanu. Inse precum se vede, guvernulu actualu alu Romani'e dá nemtiloru si jidaniloru tote favorurile, si persecuta totu ce este romanu, italianu si francesu, onestu si pacificu. Se nu uite ins. acesti frati ai nostri persecutati si maltratati, ca unu Ionu Brateanu, celu mai mare patriotu romanu, inca a fostu aruncatu in temnitia totu de guvernulu lui Iepureanu.

Dreptatea, lumin'a si adeveralu nu potu remane ascunse multu tempu.

Scire elect. part. a „Federat.“

Data in Sigetulu-Marmatiei in 1. oct. 12 oro 40 min. d'ia. Sosita in Pest'a „ n n 4 n 50 n d.m.)*

Domnule canonicu Gulovich! Vomu se avemu episcopu romanu si apu. Te rogamu, nu ni te obrude, ca-civomu fi siliti a-ti denega supunerea canonica.

Toti romanii Maramuresiului.

Sciri electrice.

Vie'n'a, 30 sept. Potocki dechiará in siedintia de asta-di a comisiunei alese pentru amenarea sen. imper., ca elu nu se pote esprime inca a sup'ra propunerei de amenare, pana-ce diet'a boema nu se va decide, ca tramite-va seu ba deputati la sen. imper. — Thiers se incerca in Petropole a medilocí una intregenire a Rusiei in favorulu pacei si ala intregitaii Franciei.

Brusse'l'a, 30 sept. „Indépendance“ dice, ca fratele lui Jules Favre a mersu, cu concessiunea regelui, in Metz; misiunea lui inse n'a avutu nice unu resultatu. Bazaine nu vré se pacteze, si nu vré se recunosca nici guvernulu provisoriu. (*)

Vie'n'a, 1. oct. Diuariulu „Tageblatt“ aduce nise telegrame neliniscitorie d'in Triestu despre o rescota la confinie dalmatiano-turcesci; nãile de resbelu, cari aruncara ancor'a inaintea Triestulu, primira ordinu a navigá la litoralele dalmatiane. „N. Fr. Press.“ anuncia, ca fostulu capitanu alu terei Goriti'a, br. Pmo, se va denumi locutienetoriu alu Bucovinei.

Berlinu, 1. oct. (oficialu) Ferrieres, 30. sept. Asta-di demanetia erupsera d'in Parisu masse mai tari de trupe de linea contra corpulu de armata alu sieselea, totodata fure atacate de trei batalione francese trupele de dinainte ale corpulu de armata alu cincilea, era una brigada opera contra corpulu de armata alu unu-spre-diecelea. Dupa una lupta de doue ore, francesii se retraseru sub scutul forturilor lor. Perderile

*) Sosita chiaru atunci, candu Nr. ultim alu diuariulu nostru era degiá tiparita. Red.

inimiculu fure insemnate, 200 insi devenira prisionieri. Perderile in partea nostra nu sunt inca cunoscute inse sunt neinsemnate. (*)

Tours, 1. oct. In fa-care di se vinde in detaliu carne de 500 boi si 4000 oi pre conta statulu dupa pretiulu fixatu. Comandantele fortulu Issy fu provocatu se se predee, inse dede unu respunsu refusatoriu. — In Versailles se pregatescu tote pentru iernatu. Preste putiene dile, Parisulu va ave 250 batalione armate, fia care batalionu de cate 1500 fetiori, ce'a ce, preste totu, face una armata de 375,000 fetiori. Se emisera mandate de arestu contra ex-ministrulu Grand-perret si Dr. Congeau. Raportulu despre lupt'a de la 23 sept. dice, ca 8000 prusi au fostu ingagiatu in acesta lupta; perderile pusiloru au fostu insemnate, era francesii avura numai 3 oficieri raniti. Diuariulu oficialu de la 28. si 29. sept. nu contiene nimicu, ce ar' ave ce-va importantia.

Praga, 1. oct. Comisiunea pentru rescriptu a decisu a propune, ca se se esprime prin o adresa multiamita imperatulu pentru promisiunea relativa la incoronare, totu una data se se respinga alegarile la sen. imper. prin una ordine de dif motivata. Se afirma d'in mai multe parti, ca Petrino a promis disolverea dietei morave, pentru a asigurá cehiloru maiortatea de doue d'in trei parti in sen. imper.

Tours, 2. oct. Generalulu Uhrich a sositu aici si fu primitu cu caldura d'in partea membriloru guvernulu. — De trei dile se aude in Toul una bubuitura de tunuri in directiunea spre Pont-a-Mouson. D'in Parisu nu sosesce nici o scire pre langa totu arangiamintulu postei de columbe.

Florentia, 3. oct. Resultatulu plebiscitulu relativu la contopirea statulu papalu si a Romei in regatulu Italiei, in partea cea vechia a Romei este urmatorulu: 40,835 voturi da, 46 ba. In Frosinone 2559 voturi da, in Velletri 3156, da si 11 ba, in Orte 644 voturi da.

Burs'a de Vien'a de la 3. octomvre, 1870.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 5% metall., Imprum. nat., Sorti d'in 1860, Act. de banca, Act. inst. cred., Londra, Argintu, Galbenu, Napoleond'or.

Proprietariu si editoriu ALEXANDRU ROMANU Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

Singurul depository de inventiuni noue in Austria.

Admonitiune. Pasta Compadour, care este pusa in comertu prin mag' si carea, prin efectulu sau excelentu astatu in timpululu mai aprobatu generalu, se folosea de unu timpu incoace de mai multe firme, de acea incoacutiatu pre onoratu P. T. publicu, ca adeverata si originala pasta pentru facia numai in depository subscrisulu se pote afla curata. Adeca pasta servese spre a curati facia de orice pete, costi, pociugine, adeca spre conservarea, infumetarea si intinerirea tipulu. 1 sticluta 1 fl. 50 cr.

Cursete cu masca, carea este un mare avantaju, ero curata pre omu se poate a curata si curata incoace contra tuperii veritulu. 1 bucatia in forma 10 cr., in osu 15 cr., 1 bucatia d'impreuna cu totu de pete si curtu 20 cr., 1 impletura a capului, ce ajunsa totu luna, 10 cr., 1 bucatia gumu de rasu pentru curata si tãina 5 cr.

Pesticide adeveratu englese. 1 bucatia cu duna lãislu, 20, 30, 40 cr. si cu totu lãislu 50, 60 cr., sort'a cea mai fina cu trei lãislu 60, 70, 80 cr., fl. 1, cu 4 lãislu 80 cr., fl. 1, 1.20.

Una documentu invadentiu despre d'epulu... In acestu numevu nu se areca nice unu dintre firmele de alci.

Cursete cu masca... Cursete cu masca, carea este un mare avantaju, ero curata pre omu se poate a curata si curata incoace contra tuperii veritulu.

ADMONEUNE: De ora-ce numiti artiele se si falsifica, tragu atentiunea onor. P. T. publicu, ca n u m a i in depositoryulu subscrisulu se pote afla curati. List'a preturiloru tuturoru objectelor, ce se afla in depository, se dá gratis.

Totu-odata facu atenti pre onor. locutiori d'in provincia asup'ra departementulu meu de comisiuni, este uniculu de feliulu acestu-a, care esecuta inte si efinu ori-ce comisiuni, in ori-ce privituia, este deci de recomandat la numerose comandãri.

A. FRIEDMANN in Vien'a, Praterstrasse Nr. 26.